

Autor	ANCOM
Persoană de contact	Mihai Comănici
Cod document	2014/04/01/RO
Data publicării inițiale	30 aprilie 2014
Data ultimei modificări	-
Data încheierii procesului de consultare publică	30 mai 2014
Statut	Proiect
Acțiune așteptată	Răspuns

DOCUMENT DE POZIȚIE

PRIVIND UTILIZAREA SPECTRULUI RADIO
LA NIVEL NAȚIONAL

ÎN BANDA DE FRECVENȚE
1880-1900 MHz

Aprilie 2014

Cuprins

Istoric.....	4
Cadrul actual de reglementare	5
Situația curentă a utilizării benzilor de frecvențe	6
Scopul, domeniul de aplicare și obiectivele documentului de poziție.....	8
Măsuri de implementare și plan de acțiuni	9
Măsuri de implementare	9
Plan de acțiuni	13

CAPITOLUL I

Istoric

În cadrul acestui capitol va fi prezentată evoluția reglementării și utilizării în România a benzii de frecvențe 1880-1900 MHz, denumită în continuare și banda DECT (digital enhanced cordless telecommunications – telecomunicații digitale avansate pe suport radio; termenul *avansate* va fi interpretat în contextul momentului apariției tehnologiei respective).

În anul 1999, în condițiile în care piața românească de telecomunicații nu fusese încă liberalizată (evenimentul respectiv petrecându-se la 1 ianuarie 2003), autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor de la acel moment, anume Agenția națională pentru comunicații și informatică (ANCI) – instituție care preluase la începutul acelui an funcțiile și atribuțiile fostului Minister al comunicațiilor – a acordat Societății naționale de telecomunicații Romtelecom SA (SNTc Romtelecom SA), operator ce deținea monopolul serviciului de telefonie fixă, dreptul de a utiliza la nivel național banda de frecvențe radio 1880–1900 MHz pentru rețele publice de radiocomunicații punct-multipunct (PMP) cu acces fix pe suport radio în tehnologie DECT. Aceste rețele erau destinate asigurării buclei locale pe suport radio (WLL – wireless local loop) la utilizatorul final.

Condițiile și contextul în care ANCI a acordat acest drept sunt descrise în continuare.

ANCI și-a exprimat acordul pentru utilizarea acestei benzi de frecvențe de către rețele pentru asigurarea WLL în tehnologie DECT, ce urmau a fi instalate și operate de către SNTc Romtelecom SA, ținând cont de prevederile *Licenței pentru dezvoltarea și operarea rețelelor fixe de telecomunicații în vederea furnizării de servicii de telecomunicații de bază și de alte servicii de telecomunicații către public*, emise titularului SNTc ROMTELECOM SA de către Ministerul comunicațiilor în data de 16.XII.1998. Această licență a fost emisă în baza Legii telecomunicațiilor nr. 74/1996 și conținea, printre altele, drepturi exclusive de furnizare a serviciilor de telecomunicații de bază, care includeau serviciul de telefonie fixă, pînă la data de 31.XII.2002.

Întrucât banda de frecvențe 1880-1900 MHz se afla în utilizarea Ministerului apărării naționale (MApN), în anul 1998 a fost încheiat un protocol între Ministerul comunicațiilor, MApN, Regia autonomă Inspectoratul general al comunicațiilor (RA IGC) și SNTc ROMTELECOM SA, care conținea prevederi privind eliberarea acestei benzi de frecvențe. Conform protocolului amintit, banda DECT a fost eliberată de către MApN la nivel național pînă la data de 1 iulie 1999.

Banda DECT a fost utilizată pentru prima dată pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice începând cu anul 2000, an în care această bandă a fost deschisă oficial în România, pînă la acel moment neexistând nici un fel de utilizări civile în banda respectivă.

În anul 2000, RA IGC (instituția responsabilă pentru gestionarea spectrului radio cu statut de utilizare neguvernamental) a emis, la solicitarea SNTc ROMTELECOM SA și în baza acordului exprimat anterior de ANCI, autorizațiile tehnice de funcționare pentru stațiile de bază ale unor rețele publice de radiocomunicații PMP cu acces fix pe suport radio în tehnologie DECT. Aceste rețele asigurau bucla locală pe suport radio la puncte fixe pentru utilizatorii finali.

Din punct de vedere geografic, solicitările Romtelecom au vizat autorizarea de rețele de radiocomunicații în tehnologie DECT având stațiile de bază și echipamentele de abonat situate în județele Galați, Mehedinți și Tulcea precum și în municipiul București și în câteva localități limitrofe din județul Ilfov.

Ca urmare a solicitărilor Romtelecom, RA IGC a autorizat stații de bază ale rețelelor DECT, după cum urmează (în ordine cronologică):

- a) două stații de bază în București, șapte stații de bază în șase orașe din jud. Ilfov și șase stații de bază în cinci comune din jud. Ilfov;
- b) două stații de bază în Galați, două stații de bază în Tecuci și 22 de stații de bază în 21 de comune din jud. Galați;
- c) 13 stații de bază în 13 comune din jud. Mehedinți;
- d) cinci stații de bază în cinci comune din jud. Tulcea.

În anul 2002, urmare a transpunerii de către Ministerul comunicațiilor și tehnologiei informației (MCTI) a noului cadru european de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, se conturează la nivel național un nou regim juridic al sectorului de comunicații electronice, prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, act normativ care prevedea, printre altele, obligația MCTI de a revizui toate drepturile de utilizare a spectrului radio acordate în baza cadrului anterior de reglementare în domeniul comunicațiilor (Legea nr. 74/1996).

Prin urmare, era necesar ca toate drepturile de utilizare a spectrului radio acordate în anul 2000 pentru rețele de tip PMP pentru asigurarea WLL în tehnologie DECT să fie revizuite până la termenul stabilit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002, anume 31.XII.2002, termen ce a fost prelungit succesiv până la data-limită de 31.XII.2005.

La sfârșitul anului 2004, urmare a modificărilor legislative, Inspectoratul general pentru comunicații și tehnologia informației (IGCTI) – autoritate care preluase funcțiile și atribuțiile RA IGC și, de asemenea, administra întregul spectru radio, conform dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 510/2004 privind reorganizarea Inspectoratului General pentru Comunicații și Tehnologia Informației – a demarat procesul de revizuire a tuturor drepturilor de utilizare a spectrului radio acordate în baza cadrului de reglementare stabilit prin Legea telecomunicațiilor nr. 74/1996.

Ca urmare a procesului de revizuire, ținând cont de repartitia geografică a stațiilor de bază ale rețelelor în tehnologie DECT existente în acel moment, IGCTI a emis în luna august 2005 patru licențe prin care se aloca banda 1880-1900 MHz la nivelul celor trei județe: Galați, Mehedinți și Tulcea, precum și la nivelul municipiului București și județului Ilfov, în vederea furnizării de rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces fix pe suport radio în tehnologie DECT și de servicii de comunicații electronice în vederea asigurării buclei locale pe suport radio, de către S.C. Romtelecom S.A.

În anii 2005 și 2006, un alt operator public, S.C. Atlas Telecom Network România S.R.L., a solicitat licențe locale pentru localități urbane și rurale din județele Bihor, Arad, Timiș, Cluj, Satu Mare și Sibiu, în care să opereze rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT cu mobilitate limitată (în raza de acoperire a unei singure stații de bază).

La cererea operatorului public amintit mai sus, IGCTI a emis, în anul 2005, licențe locale pentru Oradea (septembrie) și două comune din jud. Arad (noiembrie) iar, în anul 2006, licențe locale pentru trei comune din jud. Arad și zece comune din jud. Timiș (ianuarie) precum și licențe locale în municipiile Arad, Timișoara, Cluj-Napoca, Satu Mare și Sibiu (februarie).

Aceste licențe au fost emise în conformitate cu legislația în vigoare la acel moment – Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare – și aveau drept obiect acordarea de drepturi de utilizare a frecvențelor radio în scopul furnizării de rețele publice și de servicii de comunicații electronice. Toate drepturile de utilizare a spectrului radio au fost acordate pentru o perioadă de cinci ani, raportată la data emiterii acestora, iar titularul nu a solicitat extinderea valabilității nici uneia dintre licențele amintite.

Pentru cele 21 de licențe menționate mai sus, emise în anii 2005 și 2006, titularul nu a achitat nici o taxă de licență, acest mecanism, deși existent în cadrul Legii nr. 74/1996, nefiind preluat ulterior în cadrul de reglementare adoptat în anul 2002. Taxa de licență a fost reintrodusă abia în anul 2007, după modificarea cadrului de reglementare în vigoare din 2002.

Prezentul document de poziție se bazează pe concluziile unei analize interne efectuate de către ANCOM și pe experiența câștigată în gestionarea benzii de frecvențe în discuție de-a lungul a 15 ani.

Prezentul document de poziție a fost elaborat și este transmis spre consultare publică, în baza prevederilor relevante ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012.

CAPITOLUL II

Cadrul actual de reglementare

În cadrul acestui capitol vor fi prezentate, la diverse niveluri de decizie: mondial (Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor – UIT), european (Conferința Administrațiilor Europene de Poștă și Telecomunicații – CEPT), militar (Organizația Tratatului Nord-Atlantic – NATO), reglementările tehnice relevante în banda de frecvențe 1880-1900 MHz. De asemenea, va fi descris cadrul legal la nivelul Uniunii Europene și la nivel național pe care se bazează acest document de poziție.

1. La nivel internațional – UIT

Art. 5 al Regulamentului radiocomunicațiilor al UIT (ediția 2012) prevede, pentru banda de frecvențe 1880-1900 MHz în cadrul Regiunii 1 (din care face parte și România), atribuire continuă cu statut primar pentru serviciul fix și pentru serviciul mobil.

Nota de subsol 5.384A identifică subbanda 1880-1885 MHz (ca parte a benzii de frecvențe 1710-1885 MHz) pentru IMT-2000 iar nota de subsol 5.388 identifică, de asemenea, subbanda 1885-1900 MHz (ca parte a benzii de frecvențe 1885-2025 MHz), pentru IMT-2000.

În plus, nota de subsol 5.388A precizează că banda 1885-1900 MHz (ca parte a benzii de frecvențe 1885-1980 MHz) poate fi utilizată, în Regiunea 1 a UIT, și de către stații-platformă de înaltă altitudine cu rol de stații de bază în cadrul sistemului IMT-2000.

2. La nivel regional – CEPT

În conformitate cu Tabelul comun european al atribuirii benzilor de frecvențe (ECA), conținut în Raportul ERC 25 (ediția februarie 2013), banda de frecvențe 1880-1900 MHz conține atribuire continuă, armonizată la nivel CEPT, cu statut primar pentru serviciul mobil și cu statut secundar pentru serviciul fix.

Deși notele de subsol din Regulamentul radiocomunicațiilor al UIT, aferente acestei benzi de frecvențe și Regiunii 1 a UIT, au fost preluate în ECA, în Europa singurele aplicații recomandate ca fiind posibile pentru banda de frecvențe 1880-1900 MHz sunt cele care utilizează tehnologia DECT, în baza deciziei CEPT ERC/DEC/(94)03¹.

3. La nivelul Uniunii Europene

Nu există decizii ale Comisiei Europene pentru armonizare la nivel pan-european a utilizării benzii de frecvențe 1880-1900 MHz pentru furnizarea de rețele publice și de servicii de comunicații electronice.

În această bandă de frecvențe sunt însă posibile aplicații care folosesc tehnici de modulație de bandă ultralargă (UWB) și utilizează spectrul în conformitate cu decizia Comisiei Europene nr. 2007/131/CE², modificată prin decizia Comisiei Europene nr. 2009/343/CE³. Aceste decizii ale

¹ <http://www.erodocdb.dk/Docs/doc98/official/pdf/ERCDEC9403.PDF>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007D0131&from=FR>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0343&from=en>

Comisiei Europene prevăd condițiile tehnice armonizate, fără asigurarea protecției radioelectrice, de utilizare a benzii DECT de către aceste tip de aplicații, și exceptarea lor de la licențiere.

4. La nivel NATO

Nu sunt prevăzute aplicații armonizate de interes militar în banda de frecvențe 1880-1900 MHz, întrucât aceasta are statut de utilizare neguvernamental în Europa.

5. La nivel național

În cuprinsul Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio (TNABF), aprobat prin Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 789/2009 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio, cu modificările ulterioare⁴, atribuirile pentru banda 1880-1900 MHz sunt identice cu acelea stabilite la nivelul UIT, anume atribuirii continue cu statut primar pentru serviciul fix și pentru serviciul mobil.

În conformitate cu TNABF sunt permise în banda 1880-1900 MHz numai:

- a) aplicații care utilizează tehnologia DECT în baza deciziei CEPT ERC/DEC(94)03,
- b) aplicații care utilizează tehnici de modulație de bandă ultralargă (UWB) în conformitate cu decizia Comisiei Europene nr. 2007/131/CE, modificată prin decizia Comisiei Europene nr. 2009/343/CE.

În legătură cu lit. a) de mai sus, precizăm că utilizarea spectrului radio prin intermediul aplicațiilor bazate pe tehnologia DECT este supusă licențierii numai în cazul rețelelor de stații de bază și abonați (fiecși sau cu mobilitate limitată) prin intermediul cărora este posibilă furnizarea de rețele publice și de servicii de comunicații electronice constând în asigurarea buclei locale pe suport radio.

Utilizarea spectrului radio prin intermediul aplicației de tip *telefon fără cordon* (bazată tot pe tehnologia DECT) este exceptată însă de la licențiere dar se supune prevederilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 1722/2011 privind frecvențele radio ori benzile de frecvențe radio exceptate de la regimul de licențiere.

Potrivit TNABF în vigoare, banda DECT are statut de utilizare neguvernamental.

CAPITOLUL III

Situația curentă a utilizării benzilor de frecvențe

În cadrul acestui capitol vor fi prezentate în detaliu toate aspectele tehnice și administrative referitoare la utilizarea actuală a benzii de frecvențe 1880-1900 MHz.

Din punct de vedere al reglementărilor tehnice aplicabile, parametrii sistemelor DECT sunt reglementați de către standardul ETSI EN 300 175-2, "*Digital Enhanced Cordless Telecommunications (DECT); Common Interface (CI); Part 2: Physical Layer*".

Puterea de emisie a echipamentelor stațiilor de bază este, în mod tipic, de 24 dBm (aproximativ 250 mW). Antenele stațiilor de bază pot fi directive sau omnidirecționale, în funcție de zonele geografice care trebuie acoperite, de amplasarea stațiilor de bază și de alte particularități de proiectare.

⁴ Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 701/30.07.2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 07.09.2010 și Decizia președintelui ANCOM nr. 1640/14.10.2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765/31.10.2011

În banda de frecvențe 1880-1900 MHz, sunt disponibile 10 canale de radiofrecvență pentru sistemul DECT, care sunt operate în regim TDD (diviziune duplex în timp). Lărgimea de bandă a unui canal radio este de 1152 kHz.

Frecvențele purtătoare ale celor 10 canale radio sunt definite de formula:

$$F_c = 1897,344 \text{ MHz} - c \times 1,728 \text{ MHz, unde } c = 0, 1, \dots, 9.$$

Analizînd formula de mai sus, se constată că ecartul între canale este 1728 kHz. Prin urmare, cele 10 frecvențe purtătoare ale sistemului DECT sunt:

$$F_0 = 1897,344 \text{ MHz}$$

$$F_1 = 1895,616 \text{ MHz}$$

$$F_2 = 1893,888 \text{ MHz}$$

$$F_3 = 1892,160 \text{ MHz}$$

$$F_4 = 1890,432 \text{ MHz}$$

$$F_5 = 1888,704 \text{ MHz}$$

$$F_6 = 1886,976 \text{ MHz}$$

$$F_7 = 1885,248 \text{ MHz}$$

$$F_8 = 1883,520 \text{ MHz}$$

$$F_9 = 1881,792 \text{ MHz}$$

Pe plan european, cele mai importante aplicații ale tehnologiei DECT sunt: telefoanele rezidențiale fără cordon, sistemele multicelulare cu mobilitate limitată pentru întreprinderi, sistemele publice pentru asigurarea buclei locale pe suport radio (WLL) și sistemele publice pentru mobilitate pietonală.

Conform datelor prezentate de Forumul DECT, aplicația dominantă în această bandă o constituie telefoanele rezidențiale fără cordon, urmate de sistemele pentru întreprinderi. Sistemele publice DECT există doar în anumite țări din Europa de est, piața fiind foarte restrînsă pe acest segment.

În prezent, în România, banda 1880-1900 MHz este desemnată pentru furnizarea de rețele publice de radiocomunicații PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT, pentru asigurarea WLL, în trei zone geografice: județul Galați, județul Tulcea, București și județul Ilfov.

Cele trei licențe de utilizare a frecvențelor pentru furnizarea de rețele publice și de servicii de comunicații electronice sunt deținute de același operator public, valabilitatea acestora expirînd la sfârșitul lunii iunie 2014.

ANCOM a analizat modul de utilizare a benzii DECT de-a lungul timpului și a constatat că, deși această bandă s-a bucurat de o mare stabilitate din punct de vedere al reglementărilor tehnice și administrative, interesul operatorilor de a dezvolta rețele PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT în această bandă nu a fost niciodată semnificativ, existînd chiar o diminuare sensibilă a acestuia, de vreme ce nu au mai fost instalate stații de bază noi de foarte mult timp și chiar s-a renunțat, de-a lungul timpului, la unele stații de bază, în cazul unui operator, și nu a fost solicitată extinderea valabilității licențelor deținute, în cazul celui alt operator.

În ansamblu, în banda DECT mai funcționează în prezent:

- a) două stații de bază în București, șase stații de bază în cinci orașe din jud. Ilfov și trei stații de bază în două comune din jud. Ilfov;
- b) o stație de bază în Galați, două stații de bază în Tecuci și 23 de stații de bază în 21 de comune din jud. Galați;
- c) cinci stații de bază în cinci comune din jud. Tulcea.

Prin urmare, banda de frecvențe în discuție este în mod evident subutilizată, avînd în vedere întinderea geografică foarte limitată a rețelelor PMP în tehnologie DECT pentru asigurarea WLL. Constatarea subutilizării pronunțate a benzii în discuție este în strînsă conexiune cu neatractivitatea benzii, concretizată în constrîngerii și limitări ce vizează:

- 1) „vârsta” tehnologiei DECT și lărgimea limitată a benzii de frecvențe desemnate în acest sens; banda DECT nu poate asigura transportul unor capacități de transmisie semnificative (pe cele 10 canale radio cu frecvențe purtătoare în regim TDD) și permite doar o mobilitate limitată (în cadrul ariei de acoperire a unei singure stații de bază);

- 2) concurența puternică pe piața de comunicații electronice pe care o prezintă alte tehnologii pe suport fizic sau pe suport radio, din punct de vedere al capacităților oferite și al mobilității.

Datorită caracteristicilor de propagare bune, banda DECT conferă posibilitatea realizării de conexiuni pe suport radio în zone slab populate (sate răsfirate sau împrăștiate, în zone de deal sau de munte, care sunt greu accesibile rețelelor pe suport fizic ori care nu sunt atractive din punct de vedere economic, pentru ca operatorii publici să extindă în aceste zone acoperirea rețelelor moderne de comunicații mobile).

De asemenea, deși banda DECT a beneficiat de o mare stabilitate din punct de vedere al reglementărilor de natură tehnică și administrativă la nivel european (chiar dacă ea nu face și obiectul unor măsuri de armonizare a utilizării spectrului radio la nivelul Uniunii Europene), aceasta nu avea cum să devină atractivă pentru aplicații destinate publicului larg, într-un mediu puternic concurențial cum este în prezent piața românească de comunicații fixe/mobile și de transmisii de date (pe suport fizic sau pe suport radio).

Din motivele de mai sus, banda DECT poate constitui, în opinia autorității, o alternativă de interes pentru acele zone geografice izolate, în care trebuie asigurate cel puțin servicii minimale, în situația în care cetățenii din acele zone nu sunt interesați sau nu au posibilitatea de a achiziționa servicii moderne de comunicații electronice.

CAPITOLUL IV

Scopul, domeniul de aplicare și obiectivele documentului de poziție

1. Scopul și domeniul de aplicabilitate al documentului de poziție

Scopul documentului de poziție îl constituie stabilirea principiilor și condițiilor de utilizare a benzii de frecvențe 1880-1900 MHz începând cu anul 2014, la nivel național.

2. Obiectivele documentului de poziție

ANCOM a analizat situația actuală a utilizării benzii de frecvențe 1880-1900 MHz ținând cont de reglementările tehnice și administrative relevante pentru banda în discuție, luând în considerare experiența acumulată în ultimii 15 ani în ceea ce privește gestionarea acestei benzi, atât pe plan intern cât și pe plan internațional, precum și nevoile actuale ale sectorului de radiocomunicații din România.

Ca urmare a acestui proces de reflecție au fost evidențiate mai multe obiective majore, detaliate în continuare.

Obiectivele enumerate în acest capitol au fost urmărite în procesul de elaborare a unor măsuri de implementare în cadrul acestui document de poziție.

Unele dintre obiective vizează, la modul general, dezvoltarea sectorului național de radiocomunicații și se referă la:

- i) încurajarea investițiilor eficiente în infrastructura națională de radiocomunicații, prin satisfacerea cerințelor, pertinent justificate, pentru acordarea de noi alocări de canale radio pentru rețele de radiocomunicații PMP cu acces pe suport radio;
- ii) dezvoltarea infrastructurii naționale de rețele de radiocomunicații PMP cu acces pe suport radio prin diverse tehnologii, în funcție de zonele geografice care trebuie acoperite cu servicii de comunicații electronice, ținând cont de specificul de dezvoltare economică și socială al zonelor geografice respective,

iii) asigurarea predictibilității actului de reglementare și a certitudinii în ceea ce privește regulile ce acționează în procesul de gestionare a spectrului radio, în general.

Obiectivul specific pe care autoritatea îl are în vedere pentru banda de frecvențe 1880-1900 MHz îl constituie încurajarea utilizării acestei benzi de frecvențe, inclusiv în zonele geografice care nu beneficiază nici de servicii minimale de comunicații electronice.

CAPITOLUL V

Măsurile de implementare și plan de acțiuni

ANCOM consideră că îndeplinirea obiectivelor enunțate anterior va fi asigurată prin poziția concretizată prin intermediul prezentului document, așa cum se detaliază în continuare.

În situația schimbării statutului actual de reglementare, din punct de vedere tehnic și administrativ, al benzii de frecvențe 1880-1900 MHz, autoritatea va revizui în consecință prezentul document de poziție.

În elaborarea poziției expuse în cadrul acestui capitol (în subcapitolul 1) și în stabilirea acțiunilor detaliate în continuare (în subcapitolul 2), ANCOM a avut permanent în vedere asigurarea respectării principiilor obiectivității, nediscriminării, proporționalității și transparenței.

1. Măsurile de implementare

Istoricul benzii de frecvențe 1880-1900 MHz și experiența câștigată de către autoritate în ceea ce privește banda în discuție au contribuit la conturarea măsurilor de implementare descrise în continuare.

Banda de frecvențe DECT reprezintă un caz aparte în activitatea de gestionare a spectrului radio la nivel european (CEPT). Practic, banda respectivă este desemnată exclusiv pentru o tehnologie, neexistând vreo referire la anumite aplicații, astfel că banda în discuție poate fi utilizată de către orice aplicație care se bazează pe tehnologia respectivă, care are deja o vechime considerabilă (20 de ani). Prin urmare, banda DECT prezintă, pe de o parte, un grad redus de flexibilitate din punct de vedere al posibilităților de utilizare a acesteia și oferă, pe de altă parte, capacități limitate de trafic.

De aceea, având în vedere și argumentele prezentate în cap. III, banda DECT se pretează cel mai bine a fi utilizată, în opinia autorității, pentru asigurarea accesului pe suport radio, în general, în acele zone geografice în care nu există alternative de furnizare de servicii de comunicații electronice, prin furnizarea unor servicii minimale de comunicații electronice.

Ca rezultat al analizelor efectuate, ANCOM a constatat că în ultimii 15 ani interesul pieței de comunicații electronice pentru această bandă a fost foarte scăzut. De aceea, autoritatea încearcă să stimuleze, prin măsurile propuse, utilizarea acestei benzi.

A. Prevederi tehnico-administrative

Având în vedere toate argumentele prezentate în cadrul acestui document de poziție, ANCOM stabilește măsurile descrise în continuare.

Având în vedere expirarea valabilității licențelor de utilizare a frecvențelor existente în prezent în banda DECT în luna iunie 2014, autoritatea anunță pe această cale că banda devine disponibilă la nivel național și că vor fi eliberate noi licențe furnizorilor de rețele și servicii de

comunicații electronice interesați, în conformitate cu prevederile acestui capitol al documentului de poziție.

ANCOM consideră că acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în banda DECT trebuie realizată prin calibrarea alocărilor, acordate prin licențe, la nivelul unui județ. Oportunitatea acestui demers este asigurată de faptul că interesul scăzut manifestat până în prezent pentru această bandă și concurența adusă de alte tehnologii trebuie contrabalansate, în opinia autorității, prin eliminarea unor obstacole de natură administrativă și permiterea utilizării spectrului radio într-o zonă geografică de dimensiuni care să faciliteze un anumit grad de viabilitate economică a demersului de instalare și operare a unei rețele DECT.

Pe de altă parte, în vederea asigurării unei utilizări neîngrădite a benzii de frecvențe în discuție și evitării apariției interferențelor prejudiciabile, s-ar putea argumenta necesitatea limitării licențelor ce urmează a fi acordate la una pentru fiecare județ. Totuși, eforturile financiare necesare acoperirii zonelor rurale dintr-un județ nu recomandă această abordare. De asemenea, printr-o limitare la o licență în fiecare județ s-ar crea condiții ca spectrul radio să nu fie utilizat efectiv, cu atât mai puțin eficient. Or, dimpotrivă, autoritatea urmărește ca într-un număr cât mai mare de localități și de alte zone locuite, cu caracter permanent sau temporar, ce nu beneficiază în prezent de servicii de comunicații electronice, să fie create condițiile pentru furnizarea unor servicii minimale de comunicații electronice.

Din aceste motive și ținând cont, de asemenea, de experiența câștigată de-a lungul timpului în gestionarea altor benzi de frecvențe desemnate pentru rețele de tip PMP cu acces pe suport radio, autoritatea consideră că nu este oportun pentru operatorii interesați și nu se justifică, din considerente de gestionare eficientă și rațională a spectrului radio, să fie acordate în banda DECT:

- licențe la nivelul unei singure localități (fie ea municipiu, oraș sau comună);
- o singură licență la nivel național;
- licențe prin care banda DECT să fie utilizată în partaj geografic la nivel național.

În concluzie, prin fiecare licență ce urmează a fi emisă în baza prezentului document de poziție se va alocă întreaga bandă DECT, în mod neexclusiv, la nivelul unui județ (în cazul municipiului București acesta va fi considerat împreună cu județul Ilfov). Exclusivitatea va funcționa însă în ceea ce privește localitățile efective în care operatorii doresc să instaleze și să opereze rețele DECT.

În acest sens și având în vedere și argumentele anterioare, este necesar să se determine interesul pieței de comunicații electronice pentru banda de frecvențe în discuție și necesitatea organizării unor eventuale proceduri de selecție (în cazul județelor pentru care vor fi manifestate două sau mai multe opțiuni din partea furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice pentru una sau mai multe localități din cadrul județului respectiv).

Mecanismul de determinare a opțiunilor furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice va avea două etape de centralizare a acestora, în vederea asigurării unei flexibilități în exprimarea opțiunilor și a eliminării unor bariere de natură administrativă, pe cât posibil, anume organizarea unor proceduri de selecție pentru anumite localități, demers care se poate dovedi a nu fi necesar în cazul unor analize și iterații succesive.

Opțiunile pentru diverse localități sunt considerate valabile în urma transmiterii către ANCOM a unor solicitări ferme de emitere a licențelor de utilizare a frecvențelor radio, în conformitate cu prevederile în vigoare ale procedurii de licențiere a utilizării spectrului radio.

Se va transmite câte o solicitare de emitere a licenței de utilizare a frecvențelor pentru fiecare județ. În solicitarea respectivă vor fi enumerate localitățile (cu respectarea prevederilor menționate în continuare referitoare la localități) din cadrul județului respectiv pe care solicitantul intenționează să le acopere prin rețele în tehnologie DECT.

Localitatea este considerată a fi municipiul, orașul sau comuna, în conformitate cu prevederile legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului, cu modificările și completările ulterioare. În vederea exprimării opțiunilor, se vor avea în vedere municipiile, orașele

sau comunele în integralitatea lor, anume cu toate localitățile lor componente, în conformitate cu prevederile actului normativ menționat.

În situația în care, pentru un anumit județ, nu va fi necesară organizarea unei proceduri de selecție (deoarece, în urma centralizării finale, s-a manifestat numai câte o opțiune pentru oricare dintre localitățile aflate în componența acestuia), ANCOM va acorda licențe în banda DECT, prin încredințare directă, în baza cererilor formale de emitere a licențelor respective (depuse de solicitanți în cadrul mecanismului de determinare a opțiunilor operatorilor de a instala și opera rețele publice de tip PMP cu acces pe suport radio în banda DECT).

În situația în care, pentru un anumit județ, va fi necesară organizarea unei proceduri de selecție doar pentru unele localități (deoarece, în urma centralizării finale, există localități cu o opțiune și localități cu două sau mai multe opțiuni), ANCOM va acorda licențe în banda DECT, prin încredințare directă, în baza cererilor formale de emitere a licențelor respective (depuse de solicitanți în cadrul mecanismului de determinare a opțiunilor operatorilor de a instala și opera rețele publice de tip PMP cu acces pe suport radio în banda DECT), numai pentru localitățile pentru care există câte o opțiune. În cazul localităților pentru care s-au manifestat două sau mai multe opțiuni se va organiza o procedură de selecție comparativă.

În situația în care, pentru o anumită localitate dintr-un județ, va fi necesară organizarea unei proceduri de selecție, stabilirea etapelor, a termenelor și a condițiilor de acordare a licenței pentru procedura de selecție respectivă se realizează prin decizie a președintelui ANCOM.

Va fi organizată o procedură de selecție distinctă în cazul fiecărei localități pentru care s-au manifestat cel puțin două opțiuni.

De asemenea, în această situație va fi elaborat și un proiect de hotărâre a guvernului cu privire la taxa de licență ce trebuie achitată de câștigătorul procedurii de selecție, astfel cum dispun prevederile legislației din domeniul comunicațiilor electronice.

Atât proiectul de decizie al ANCOM cât și proiectul de hotărâre, menționate mai sus, vor fi supuse procedurii de consultare publică.

După stabilirea câștigătorilor procedurilor de selecție, licențele județene (dacă există deja) vor fi modificate în sensul includerii localităților câștigate în urma selecției, în caz contrar vor fi emise licențe județene noi cuprinzând localitățile respective.

În cazul particular al județelor în care banda DECT este deja alocată în prezent printr-o licență în vigoare, se aplică, după centralizarea finală a opțiunilor exprimate, următoarele reguli:

- i) dacă pentru o localitate (aflată într-un astfel de județ) în care există deja rețea DECT nu se manifestă nici o altă opțiune în afară de aceea a titularului licenței existente, atunci valabilitatea acestei licențe va fi prelungită, la solicitarea titularului respectiv, pentru localitatea în discuție;
- ii) dacă pentru o localitate (aflată într-un astfel de județ) în care există deja rețea DECT se manifestă cel puțin încă o opțiune pe lângă opțiunea exprimată de titularul licenței existente, atunci se va organiza o procedură de selecție în vederea acordării drepturilor de utilizare a spectrului radio pentru banda DECT în localitatea respectivă din județul relevant; în acest caz valabilitatea licenței respective va fi prelungită temporar (dacă va fi nevoie), la solicitarea titularului și numai pentru localitatea în discuție, în vederea asigurării continuității serviciilor de comunicații electronice furnizate către utilizatorii abonați ai rețelei în cauză.

Măsura propusă referitoare la extinderea temporară a drepturilor de utilizare pentru rețele PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT nu are ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței, tipul de servicii de comunicații electronice furnizate și numărul beneficiarilor acestor servicii nefiind în măsură să aibă un impact care să invalideze o astfel de măsură.

Mecanismul de determinare a opțiunilor operatorilor de a instala și opera rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces pe suport radio în banda DECT va fi reluat periodic.

ANCOM își bazează poziția descrisă anterior pe următoarele argumente:

- a) concurența existentă în prezent pe piața de comunicații electronice din punct de vedere al diversității tehnologiilor disponibile pe suport fizic sau pe suport radio, cu privire la capacitățile oferite și la mobilitate, precum și interesul scăzut manifestat până în prezent pentru această bandă sunt elemente care ar trebui contrabalansate prin ușurarea accesului, din considerente de natură administrativă, la această bandă de frecvențe;
- b) perspectivele reduse de schimbare a statutului de reglementare al benzii de frecvențe în discuție, din punct de vedere tehnic și administrativ (în lipsa unor măsuri cu implementare obligatorie adoptate de Comisia Europeană pentru armonizarea utilizării pan-europene a acestei benzi de frecvențe), implică necesitatea introducerii unor stimulente cu privire la utilizarea benzii de frecvențe în discuție;
- c) cu toate că aspectele prezentate mai sus reprezintă certe dezavantaje, banda DECT are caracteristici de propagare bune și poate reprezenta o alternativă posibilă în vederea furnizării către utilizatorii finali a serviciilor de acces (fix sau cu mobilitate limitată) pe suport radio în unele zone geografice din România.

B. Prevederi referitoare la utilizarea spectrului radio

ANCOM a urmărit și urmărește în permanență respectarea principiilor de bază ale gestionării spectrului radio, anume utilizarea efektivă, eficientă și rațională a spectrului radio, asigurarea compatibilității radioelectrice și evitarea interferențelor prejudiciabile între stațiile și rețelele de radiocomunicații ce operează în conformitate cu reglementările în vigoare, concomitent cu asigurarea obiectivului de maximizare a beneficiilor pentru utilizatorii finali.

Așa cum s-a precizat mai sus, ANCOM va acorda în banda DECT drepturi noi de utilizare a spectrului radio, în funcție de opțiunile exprimate de furnizorii de rețele publice și de servicii de comunicații electronice, conform precizărilor din cadrul prezentului document de poziție.

În activitatea de gestionare a porțiunii de spectru radio ce face obiectul prezentului document de poziție ANCOM respectă principiile generale aplicabile serviciului fix, ținând cont și de cadrul de reglementare în vigoare în domeniul comunicațiilor electronice, după cum se detaliază în continuare.

Astfel, drepturile de utilizare în banda de frecvențe 1880-1900 MHz pentru rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT se vor concretiza în alocări de spectru radio cu statut neexclusiv la nivelul fiecărui județ (în cazul municipiului București acesta va fi considerat împreună cu județul Ilfov) dar cu caracter exclusiv la nivel de localitate.

Condițiile de acoperire menționate în licențele respective vor fi următoarele:

- 1) cel puțin o stație de bază (stație fixă de acces radio) instalată și menținută în funcțiune în localitatea pe care titularul licenței s-a angajat să o acopere;
- 2) stațiile de bază vor fi instalate în interiorul perimetrului administrativ al localității pe care titularul licenței s-a angajat să o acopere;
- 3) abonații se vor afla, de asemenea, în interiorul perimetrului administrativ al localității pe care titularul licenței s-a angajat să o acopere, cu excepțiile precizate la punctul 4, valabile în condițiile de la punctul 5;
- 4) opțional, stațiile de bază pot deservi și:
 - i) utilizatori aflați în comune sau sate învecinate localității pe care titularul licenței s-a angajat să o acopere (cu condiția ca aceștia să nu se afle pe teritoriul unei localități pentru care alt operator deține licență de utilizare a frecvențelor radio pentru banda DECT);
 - ii) alți utilizatori aflați în zonele de serviciu ale stațiilor de bază și care nu se află în localitatea pe care titularul licenței s-a angajat să o acopere (cu condiția ca aceștia să nu

se afle pe teritoriul unei localități pentru care alt operator deține licență de utilizare a frecvențelor radio pentru banda DECT).

- 5) titularul licenței va putea utiliza opțiunea exprimată la punctul 4 numai cu condiția de a nu produce interferențe prejudiciabile asupra altor rețele publice care sunt exploatate în baza unor licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice de tip PMP cu acces pe suport radio în tehnologie DECT.

Cerințele de calitate ce vor fi incluse în licențe vor avea în vedere asigurarea continuității furnizării serviciului (24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână).

Licențele de utilizare a frecvențelor radio în banda DECT vor avea o valabilitate de cinci ani, cu posibilitatea prelungirii valabilității acestora, sub rezerva modificării Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe.

Termenul limită de punere în funcțiune a stațiilor fixe de acces radio din componența rețelei este de 6 luni de la data emiterii autorizațiilor de asignare a frecvențelor; în plus, termenul limită de punere în funcțiune pentru prima stație fixă de acces radio este de 12 luni de la data emiterii licenței.

Prin implementarea măsurilor prevăzute de prezentul document de poziție nu sunt necesare măsuri din partea ANCOM în vederea reorganizării spectrului radio.

2. Plan de acțiuni

ANCOM va iniția demersurile necesare în vederea implementării prezentului document de poziție, care constau în emiterea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în conformitate cu prevederile acestuia.

Acțiunile sunt detaliate în cadrul celor opt secțiuni prezentate mai jos, în ordine cronologică.

A. ANCOM așteaptă, pe parcursul unei perioade de timp de 30 de zile calendaristice, solicitări ferme de emitere a licențelor de utilizare a frecvențelor radio în banda DECT din partea furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice, interesați cu privire la instalarea și exploatarea unei/unor rețele de radiocomunicații de tip PMP în tehnologie DECT în localități situate într-unul sau mai multe județe.

Momentul de start al perioadei amintite anterior îl constituie adoptarea prezentului document de poziție (prin elaborarea sintezei observațiilor în urma procesului de consultare publică și publicarea versiunii finale a documentului de poziție pe pagina de internet a autorității).

Solicitățile de emitere a licențelor de utilizare a frecvențelor vor fi redactate și transmise către autoritate în conformitate cu prevederile în vigoare ale procedurii de licențiere a utilizării spectrului radio și cu prevederile prezentului document de poziție.

B. În termen de cinci zile calendaristice de la expirarea perioadei menționate în cadrul secțiunii A, ANCOM va publica tabelul centralizator preliminar, pe județe și localități din componența acestora, al opțiunilor exprimate de operatori.

C. În termen de 15 zile calendaristice de la publicarea tabelului centralizator preliminar, furnizorii care au transmis deja solicitări cu opțiuni, în cadrul primei etape, vor avea posibilitatea de a-și modifica opțiunile (dacă vor considera necesar, de exemplu, pentru a evita participarea la o procedură de selecție), informând ANCOM în mod corespunzător cu privire la aceste modificări ale solicitărilor depuse inițial.

Operatorii interesați să efectueze modificări ale solicitărilor lor depuse inițial vor informa autoritatea în acest sens prin transmiterea de cereri rectificative ale solicitărilor inițiale.

D. În termen de cinci zile calendaristice de la expirarea perioadei menționate în cadrul secțiunii C, ANCOM va publica tabelul centralizator final, pe județe și localități din componența acestora, al opțiunilor exprimate de operatori.

E. În baza tabelului precizat în cadrul secțiunii D, ANCOM va emite licențele de utilizare a frecvențelor radio pentru banda DECT la nivel de județ, acolo unde este posibil, în conformitate cu prevederile prezentului document de poziție.

În situația licențelor existente în prezent în banda DECT, valabilitatea acestora va fi prelungită, la solicitarea titularului, în cazul acelor localități pentru care, în tabelul precizat în cadrul secțiunii D, s-a manifestat o singură opțiune.

F. În situația licențelor existente în prezent în banda DECT, valabilitatea acestora va fi prelungită, la solicitarea titularului, în cazul acelor localități pentru care, în tabelul precizat în cadrul secțiunii D, s-au manifestat două sau mai multe opțiuni, numai ca urmare a câștigării de către titular a procedurii de selecție organizate pentru aceste localități, în conformitate cu cele precizate în cadrul secțiunilor G și H de mai jos.

În acest scop, valabilitatea licenței respective va fi prelungită temporar (dacă va fi nevoie), la solicitarea titularului și numai pentru localitatea sau localitățile în discuție, în vederea asigurării continuității serviciilor de comunicații electronice furnizate către utilizatorii abonați ai rețelei în cauză.

G. Dacă se va dovedi necesar, ANCOM va elabora:

- a) un proiect de decizie privind stabilirea etapelor, a termenelor și a condițiilor de acordare a licențelor pentru banda DECT prin procedură de selecție comparativă, în cazul acelor localități pentru care s-au manifestat două sau mai multe opțiuni, după parcurgerea mecanismului de determinare a opțiunilor operatorilor de a instala și opera rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces pe suport radio în banda DECT;
- b) un proiect de hotărâre a guvernului care să dispună cu privire la taxa de licență care trebuie achitată de câștigătorul procedurii de selecție amintite mai sus.

Atât proiectul de decizie al ANCOM cât și proiectul de hotărâre, menționate mai sus, vor fi supuse procedurii de consultare publică.

H. După finalizarea procedurii sau a procedurilor de selecție, după caz, ANCOM:

- a) va acorda drepturile câștigate în urma selecției (anume includerea localităților respective) prin:
 - 1) emiterea de licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru banda DECT la nivel de județ,
 - 2) modificarea unor licențe județene pentru banda DECT existente, prin includerea în acestea a localităților pentru care s-au organizat proceduri de selecție, după caz;
- b) va prelungi valabilitatea licenței sau licențelor existente pentru banda DECT, în cazul acelor localități câștigate în urma organizării unor proceduri de selecție.

I. Mecanismul de determinare a opțiunilor operatorilor de a instala și opera rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces pe suport radio în banda DECT (1880-1900 MHz), descris în cadrul secțiunilor A, B, C și D de mai sus, va fi reluat din șase în șase luni, în lunile aprilie și octombrie ale fiecărui an.

Condiția de declanșare a mecanismului este să fie transmisă autorității, anterior datelor de 1 aprilie, respectiv 1 octombrie, cel puțin o solicitare fermă prin care un operator să-și manifeste interesul pentru această bandă de frecvențe.

Acțiunile descrise în cadrul secțiunilor E, F, G și H se vor efectua, de fiecare dată, în mod corespunzător.